

Placeringstillgångarnas belopp, allokering och avkastning i slutet av det tredje kvartalet år 2014

1. Placeringsbeståndet har ökat till 172 miljarder euro

Under årets tredje kvartal ökade beloppet av arbetspensionsförsäkrarnas sammanlagda fonderade tillgångar med 2,5 miljarder euro. Placeringsbeståndet stannade på 171,7 miljarder euro. Räknat från början av år 2014 till slutet av september ökade placeringsbeståndet med 9,5 miljarder euro. Denna ökning har varit raskare än den genomsnittliga årliga tillväxttakten för beståndet (8,4 miljarder euro) under de senaste tio åren (2004 - 2013).

2. Under årets tredje kvartal ökade aktiernas andel medan andelen för ränteplaceringar och fastigheter minskade

Grovt betraktat var fördelningen av placeringsbeståndet för branschen som helhet vid utgången av september 2014 följande: aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar [\[1\]](#) 48,1 procent (EUR 82,6 miljarder), ränteplaceringar [\[2\]](#) 42,0 procent (EUR 72,0 miljarder) samt fastighetsplaceringar 9,9 procent (EUR 17,1 miljarder).

Det tredje kvartalet minskade ränte- och fastighetsplaceringarnas andelar (-0,5 respektive -0,5 procentenheter), medan andelen för aktier och aktierelaterade placeringar ökade (+1,0 procentenheter). Under årets tredje kvartal var förändringarna i ränte- och aktieplaceringarna samt de aktierelaterade placeringarna likartade, om än måttligare än under årets andra kvartal. Kvartal tre föll fastighetsplaceringarnas andel efter att de senaste tre åren hållit sig mellan 10,5 och 11,0 procent till knappt 10 procent.

Som en följd av samverkan mellan de tre första kvartalen år 2014 förändrades fördelningen i placeringsbeståndet enligt följande: andelen för aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar ökade (+1,7 procentenheter, +EUR 7,4 miljarder) medan andelen för ränteplaceringar (-1,1 procentenheter, +EUR 2,0 miljarder) och fastighetsplaceringar (-0,6 procentenheter, +EUR 0,1 miljarder) i sin tur minskade. Av beloppen i euro kan man se att utvecklingen för samtliga tre klasser har varit uppåtgående, för aktierna och de aktierelaterade placeringarna enbart mer än för de övriga, varpå deras andel har vuxit och andelen för övriga klasser har minskat.

2.1 En upprepning av föregående kvartal: penningmarknadsplaceringarna minskade, placeringarna i masskuldebrev, noterade aktier och hedgefonder ökade

Trenden under kvartal två fortsatte till stor del också under nästa kvartal, visserligen i lindrigare form. Masskuldebrev ökade till följd av den gynnsamma marknadsutvecklingen: +1,2 miljarder euro (+0,2 procentenheter). Från årets början fram till slutet av september har beståndet av masskuldebrev ökat mest av samtliga placeringsklasser: +5,1 miljarder euro (+1,1 procentenheter). Av tillväxten i euro för innevarande år bestod knappt en tredjedel av förvärv som översteg andelen avyttrade och förfallna lån. Resten uppstod i och med nedgången i räntorna. Då räntenivån sjunker

stiger priset på räntepapper, varvid värdet på ränteplaceringarnas portföljer stiger. Denna utveckling har varit kraftigare i fråga om företagens skuldebrev än i fråga om statsobligationer.

Fastän masskuldebrevet ökade under årets tredje kvartal med 1,2 miljarder euro, avslutade ränteplaceringarna kvartalet som helhet på plus-minus-noll, då lånebeståndet var oförändrat och penningmarknadsplaceringarna fortsatte att minska: -1,2 miljarder euro. Det verkar som om tillgångar lämnats att vänta i lätt realiserbara penningmarknadsplaceringar under det första kvartalet, för att sedan under det andra och tredje kvartalet placeras i mer långfristiga objekt.

Under kvartal tre ökade aktieplaceringarna och de aktierelaterade placeringarna (hedgefonder, noterade och onoterade aktie samt kapitalplaceringar) med sammanlagt 2,9 miljarder euro. Placeringarna i aktier och aktierelaterade instrument har under innevarande år ökat med sammanlagt 7,4 miljarder euro. Uppgifterna om förvärv och avyttringar visar liksom i fjol på att investerarna prioriterar andra objekt än noterade aktier. I år har noterade aktier (inkl. fonder) sålts för 1,0 miljarder euro mer än värdet på köpta noterade aktier. Förvärven av hedgefondplaceringar (+1,9 miljarder euro) samt onoterade aktier som hör till kategorin övriga aktier och kapitalplaceringar (+0,9 miljarder euro) överstiger i sin tur avyttringarna. I bakgrunden till denna utveckling bidrar fortfarande den rådande placeringsomgivningen, där det är svårt att få avkastning på ränteplaceringar, och å andra sidan behovet av att uppnå en bättre spridning av portföljen och en mindre avhängighet av kursutvecklingen för noterade aktier.

2.2 Förändring jämfört med utvecklingen under föregående kvartal: lånebeståndet på samma nivå som tidigare

För placeringslånen och ArPL-återlånen fortsatte utvecklingen under första hälften av 2014 i samma spår som under tidigare år. Under det tredje kvartalet avstannade emellertid denna utveckling och vid utgången av september låg lånebeståndet på nivån för slutet av juni. Innevarande år har det sammanlagda beloppet av dessa lån gått back med 0,6 miljarder euro. Lånebeståndet uppgick i slutet av september till totalt 4,8 miljarder euro. Merparten av minskningen härrör från pensionsförsäkrarnas ArPL-återlån inom den privata sektorn, vars bestånd har reducerats med 0,5 miljarder euro till 1,8 miljarder euro. Lånebeståndet har senast varit på motsvarande nivåer innan finanskrisen bröt ut, dvs. före år 2008.

Under årets tredje kvartal beviljade pensionsförsäkringsbolagen nya placerings- och ArPL-återlån till ett värde av sammanlagt 0,2 miljarder euro. Detta belopp är typiskt för ett kvartal under s.k. normala tider. Från början av året fram till slutet av september har beloppet av nya placerings- och ArPL-återlån varit rätt högt: 0,95 miljarder euro. Av detta belopp utgör emellertid 60 procent lån som beviljats pensionsförsäkrarnas egna bolag och den resterande andelen på 40 procent lån till bolag utanför koncernen. Det verkar fortfarande som om företagsfältet i Finland inte har några större problem vad beträffar tillgången på finansiering, utan företagen får konkurrenskraftig finansiering från andra källor än pensionsförsäkrarna.

3. De senaste årens utveckling fortsätter: placeringarna utanför euroområdet på tillväxt

Det andra kvartalet 2014 fick en fortsättning av det tredje när det gäller den geografiska fördelningen av placeringarna: mätt i euro minskade placeringarna i hemlandet. Under kvartalet inträffade i den geografiska fördelningen en förskjutning med 1,0 procentenheter från placeringar i hemlandet mot övriga objekt inom euroområdet (+0,1 procentenheter) och objekt utanför euroområdet (+0,9 procentenheter). I hemlandet investerades i slutet av september 45,6 miljarder euro (26,6 procent). Placeringarna i objekt utanför euroområdet uppgick i sin tur till 82,5 miljarder euro eller 48,1 procent av samtliga placeringar. Resten av placeringarna hänförde sig till objekt i det övriga euroområdet (exkl. Finland): 43,5 miljarder euro, dvs. 25,3 procent.

Det senaste halvåret (från slutet av mars till slutet av september) har andelen placeringar i hemlandet minskat med 3,9 miljarder euro. Den största minskningen hänför sig till penningmarknadsplaceringar och noterade aktier (inkl. fonder). Fastän trenden på kort sikt nu har gått från inhemska placeringar till placeringsobjekt i övriga länder, har beloppet av de inhemska placeringarna mätt i euro ökat för varje år under det senaste årtiondet. Endast år 2012 var situationen oförändrad. Från en nivå på 30,2 miljarder euro i slutet av år 2004 kom vi upp till 49,5 miljarder euro i slutet av 2013. Utöver omfattningen av den summa som placerats i Finland är det dessutom värt att notera att placeringarna i Finland överstiger de sammanlagda placeringarna i hela det övriga euroområdet.

Placeringarna i euroområdet (exkl. Finland) har under det senaste halvåret ökat med 2,4 miljarder euro. Nya placeringar har gjorts i synnerhet i statsobligationer och noterade aktier. Placeringarna utanför euroområdet har under det senaste halvåret ökat med 7,5 miljarder euro. De nya placeringarna hänför sig till hedgefonder, noterade aktier (inkl. fonder) samt kapitalplaceringar och onoterade aktier.

4. Fortsatt god avkastningsutveckling

Under perioden från början av år 2014 till utgången av kvartal tre varierade avkastningen för de sju största arbetspensionsförsäkrarna mellan 4,5 och 7,1 procent [\[3\]](#). Den genomsnittliga totalavkastningen stannade på 6,1 procent. De fem största pensionsförsäkringsbolagen uppnådde en genomsnittlig avkastning på 5,6 procent. För de två största arbetspensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn var motsvarande avkastningsprocent 6,9. Endast inom den privata sektorn lyder pensionsförsäkrarna under lagstadgade solvenskrav.

Den genomsnittliga årliga realavkastningen för hela branschen är 4,1 procent räknat från början av år 1997 till utgången av september 2014. För den privata sektorn är motsvarande avkastningsprocent 4,0 och för pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn 4,4. Pensionskyddscentralen använder i sin baskalkyl 3,5 procent som en antagen realavkastning på lång sikt.

Utvecklingen har fortsatt i samma spår under årets tredje kvartal som under de två första kvartalen. Trots osäkerheterna i samband med geopolitiken och den ekonomiska utvecklingen har innevarande år hittills varit rätt gott i fråga om avkastningen. Avkastningskällorna har varit mångsidiga under året. Den bästa genomsnittliga avkastningsprocenten på gruppnivå erhöles från aktieplaceringar. I synnerhet kapitalplaceringarna och placeringarna i onoterade aktier genererade en utmärkt avkastning på drygt 10 procent. Även noterade aktier, hedgefonder och indirekta

fastighetsplaceringar avkastade väl, cirka 6 - 9 procent. Den sjunkande räntenivån och de minskade risktilläggen på företagsobligationer har hjälpt upp ränteplaceringarna, som gav arbetspensionsförsäkrarna en avkastning på cirka 4 procent. Den stabila utvecklingen i de direkta fastighetsplaceringarna genererade en avkastning på cirka 3 procent.

Placeringen av pensionsmedlen torde vara fortsatt krävande under resten av året. För att osäkerhetsmomenten ska skingras är en förbättrad geopolitisk situation och en raskare ekonomisk tillväxt i nyckelställning. Blickarna riktar sig därför till stormaktspolitiken och eventuella tecken på ekonomisk tillväxt.

[1] Då man i analysen hänvisar till aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar avses följande placeringsklasser: noterade aktier (inkl. fonder), hedgefonder samt övriga aktieplaceringar, till vilka hör bl.a. kapitalplaceringar och placeringar i onoterade aktier.

[2] Då man i analysen hänvisar till ränteplaceringar, avses följande placeringsklasser: penningmarknadsplaceringar, placeringslån, ArPL-återlån samt masskuldebrev.

[3] Telas sju största medlemmar, de fem största pensionsförsäkringsbolagen och de två största pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn rapporterar på frivillig basis och enligt samma principer allokeringen av och avkastningen på sina placeringar varje kvartal. Rapporteringen görs i form av avkastning-risktabeller, som omfattar cirka 94 procent av samtliga arbetspensionsplaceringar. Se: [Delårsuppgifter per arbetspensionsförsäkrare](#)

Samtliga av Telas medlemmar rapporterar dessa avkastning-risktabeller enligt oavhängiga men överensstämmande principer varje halvår, enligt situationen i slutet av juni och december. Se: [Placeringsintäkter 30.6.2014](#)